

Sitä lehteä en unohda koskaan

P.A. Manninen

Monetkin musiikkiin hurautaneet sarjakuvataiteilijat ovat elätelleet ideoita jonkinlaisesta multimediatuotteesta, joka antaisi sarjakuvalla korvin kuultavan ääniraidan. Yleensä idea kuivahti takavuotenaan fleksisinkuksi julkaisun välissä. Se artisti, joka sai ympättyä kokonaisen soundtrackin omaan lehtensä, oli tietenkin muutenkin taiteellista kokeiluista innostunut Kyle Baker.

Baker on sopinut amerikkalaiseen sarjakuvakulttuuriin kuin pyöreä palikka neliskantaiseen reikään. Hänen ensimmäinen albuminsa *The Cowboy Wally Show* ilmestyi 1980-luvun lopulla, mutta jäi vaille kunnollista levitystä ja mainostusta sen vuoksi, ettei sopinut sarjakuvajulkaisuille asetettujen ennakkoodotusten sisään. Sarjakuvanovelli *Letitia Lerner*, *Teräsmiehen* Lapsenvahti taas aiheutti 1990-luvun lopussa tuskallisen hätäpaniikin DC-yhtiössä, siinä kun *Teräsvaiva* juo maitoa suoraan lehmästä ja joutuu myös mikroaaltouuniin. Koko kokooma-albumi joutui tuon yhden tarinan vuoksi makkelitehtaalte, mutta muutaman säästyneen kappaleen perusteella Baker sai tarinastaan tavoitellun Eisner-palkinnon. Siitä viisastuneena DC:n oliikin sitten koottava kokonainen jättijulkaisu nimeltään *Bizarro Bakerin* novellin julkituomiseksi.

Kyle Baker on albumeissaan *You Are Here* ja *I Die at Midnight* osoittanut tietokoneen käytön ja elävästi omaperäisen piirrostyylin olevan yhdistettävissä. Hän ei ole rakentanut kuvia tekniikan chdoilla, vaan käyttänyt tietokonetta sujuvasti piirrosvälineenä. Vuoden 2002 huhtikuussa ilmestyväksi luvattu *King David* epäilemättä jatkaa samalla linjalla

YO, GET AWAY FROM THAT BOX, THOUGH, YOU DON'T WANNA GET STONPED! YOU ALREADY MESSED UP FOR THE DAY. YO, SO, DROP THAT TAPE ON 'EM.

© Kyle Baker

kuvallisesti, mutta saattaa raamatullisen aiheensa vuoksi aiheuttaa jälleen ties mitä kustannuspoliittisia kauhunäkyjä.

Eräs Bakerin uran monista sivujuonteista oli vuonna 1994 Marvelin kautta julkisuuteen päässyt lehti *Break the Chain!*, jota mainostettiin lauseella "It's a PSYCHOSONIC COMIC". Julkaisun teossa oli mukana räppäri KRS-One (Kris Parker) ja kokonaisuuteen kuului kasetti, jossa lehden tapahtumat esitettiin kuunnelman tapaan, äänitehosteiden ja musiikin säestyksellä.

Ajatus samanaikaisesta lukemisesta ja kuuntelemisesta ei ollut uusi. Monetkin vinyliaikakauden lastenlevyt olivat yhdistäneet kuvitetun tekstivihkosien lukemisen levyä kuunteluun. Itse asiassa Kyle Baker oli lapsena opetellut lukemaan "Pikku Punahilkka"-levyn ja kirjasen avustuksella. Sivua piti kääntää aina, kun levyllä soitettiin pikkuista kelloa. Rääpityyliin sovitettuna tuo keksintö toimi siten, että aina tarinan päästessä sarjakuva-aukeaman loppuun, huudetaan nauhalla miehekkäästi sana "WORD!".

Kaiken lisäksi myös *Break the Chain*-projektin pyrkimyksenä oli opettaa lukemista. Yhdysvaltojen musta nuoriso ei välttämättä sopeudu paikalliseen koulujärjestelmään, joten *Break the Chain* yritti todistella koulutuksen merkitystä ja mustien kulttuuriperinteiden tärkeyttä sellaisella tyylillä, jota kohdeyleisö osaisi lähestyä paremmin.

Lehden sisältämä tarina on äärimmäisen yksinkertainen: Pikkutyttö lintsa koulusta ja isokokoinen räppäri räppää todisteita tietojen ja oman arvontunnon merkityksestä. Lopussa tyttökin uskoo, että koulu voi tarjota jotakin kiinnostavaa. Kyle Bakerin animaatiomaisesti vauhdikkaat kuvat saavat sinänsä hyvin epädramaattisen juonen riittämiin eteenpäin suorastaan maanisella vauhdilla.

Piirrosten vauhdikkuus tekeekin kasetin kuuntelusta hiukan turhauttavan kokemuksen. Kuvat veisivät lukijaa mukanaan, mutta näytellyt kohtaukset pitävät tarinaa paikallaan. Varsinaisten laulesitysten kohdalla ilmaisumuotojen rytmit tuntuvat osuvan paremmin yksin. Loppusointujen varaan rakennettu teksti tietenkin toimiikin parhaiten musiikin säestyksellä, mistä surullisena todisteena toimivat ne monet sarjakuvat, joissa lau-

UH! NOW WASN'T THAT FUN? WASN'T THAT FUN? BIG JOE KRASH IN THE HOUSE! ALL RIGHT, CHECK IT OUT Y'ALL...SING ALONG WITH THIS NOW.

© Kyle Baker

lutekstejä on tulkittu aivan kuiviltaan, ilman mahdollisuutta musiikin samanaikaiseen kuunteluun (jos sitä ei satu omasta levyhyllystä löytymään). Oikein hyvä (tai huono) esimerkki tästä ilmiöstä oli *Grateful Dead Comix*-lehti.

Parissa varsinaisessa räppäyspätkässään *Break the Chain* on lupaamansa psykosooninen kokemus, mutta suurimalta osaltaan juttu etenee hiukan laahaten. Kun lukijan odotetaan osaavan siirtää silmiään sivun lopusta seuraavaan alkuun aina aukeaman keskellä, tuntuu aukeaman lopussa tuleva WORD!-huuto myös hiukkasen turhalta.

Kyle Baker teki *Break the Chain*ista tietokoneellaan pienen animoidun rokkivideonkin, mutta suurempaa menestystä projekti ei nähtävästi saanut. Oman kappaleeni lehdestä sain eriaalta kanadalaiselta tuttavalta, joka ei ehdottomasti osta mitään julkaisua, joka ei ole tarjolla sarjakuvakaupan alennuskaukalossa. Lehti ja kasetti on pakattu mainoslauseilla ja Marvelin logolla varustettuun muovipussiin, eikä näin epämääräisen muotoista kokonaisuutta tietenkään kykene tunkemaan kirjahyllyyn eikä oikein lehtilaitteikkoonkaan. Jälleen yksi tavara, joka on jo suunnitteluvaiheessa määrätty hiltuun epämääräisessä pinossa muiden epämääräisten kamojen kanssa. ■